

Ne smije se više gubiti vrijeme

Građani Bosne i Hercegovine izašli su na biračka mjesta 3. oktobra, na šestim općim izborima od kada je BiH postala nezavisna država. Sposobnost da se održavaju redovni, slobodni i pravedni izbori sada je čvrsto utemeljena. Ovo je pozitivan znak normalizacije stanja.

Bosna i Hercegovina ima svoje prirodno mjesto u Evropskoj uniji. EU je najveći investitor u Bosni i Hercegovini, njen najveći trgovinski partner i njen najveći izvor direktne pomoći. EU svake godine obezbjeđuje 100 miliona eura kako bi pomogla zemlji da ostvari politička, ekonomska i socijalna poboljšanja koja će je pripremiti za integraciju u EU. Poticanje razvoja funkcionalnog, prosperitetnog i savremenog demokratskog društva sposobnog da u konačnici osigura članstvo u Evropskoj uniji u interesu je EU, kao i u interesu građana Bosne i Hercegovine.

Međutim, zauzvrat očekujemo odgovorne vlasti koje ispunjavaju obećanja, i lidere koji su spremni napraviti teške kompromise koji su nekada potrebni za približavanje Evropskoj uniji.

Tokom posljednjih godina izgubljeno je previše energije i vremena na negativne govore, nacionalističku retoriku i poteze koji rezultiraju podjelama. Ostvareno je malo napretka na programu reformi. Izgubljeno je previše šansi. Razočarani smo činjenicom da je ovogodišnja predizborna kampanja protekla u istom duhu odnosno ponudila iste sadržaje, umjesto da ponudi novu perspektivu i pogled na budućnost. Možda je izborna retorika samo to i ništa drugo, i Evropska unija će ocijeniti novoizabrane lidere Bosne i Hercegovine na osnovu njihovih djela, a ne samo na osnovu njihovih riječi. Ali da budemo potpuno jasni: EU neće prihvatiti nikakva osporavanja suvereniteta i teritorijalnog integriteta Bosne i Hercegovine, niti pokušaje poništavanja reformi koje su do sada provedene kako bi se zemlja približila Evropskoj uniji.

EU će uraditi svoj dio posla. Spremni smo da krenemo naprijed na konstruktivan i kreativan način i da uradimo što se očekuje od nas kada potrebni uslovi budu ispunjeni. Željeli bismo da uspostavimo stvarno partnerstvo sa Bosnom i Hercegovinom i da povećamo našu saradnju.

U ovom cilju radimo na modifikovanom i ojačanom prisustvu Evropske unije na terenu dok implementiramo Lisabonski ugovor. Ovaj Ugovor daje Evropskoj uniji jedan glas i jednu adresu u Bosni i Hercegovini; to će našu saradnju učiniti lakšom, jasnijom i efikasnijom – ne samo sa lokalnim organima vlasti, već isto tako i sa ostatkom međunarodne zajednice koja podržava napredak BiH.

Činjenica je da približavanje EU zahtijeva mnogo predanog rada, mnoge izmjene u postojećem sistemu, te nekada veoma teške odluke. Za sve ovo potrebno je vrijeme. Bosna i Hercegovina ne mora ulagati sve ove napore samo zato da bi ispunila uslove za članstvo u EU; ovdje se istovremeno radi o neophodnoj političkoj, demokratskoj, ekonomskoj i socijalnoj tranziciji koja će modernizirati zemlju.

Kako bi se približili članstvu u EU, politički lideri će se morati pozabaviti preostalim neispunjenim prioritetima i urgentno ih rješavati.

Izmjene Ustava su potrebne kako bi se osigurala adekvatna provedba univerzalnih ljudskih prava te kako bi se osigurale funkcionalne i efikasne institucije koje mogu donositi brze odluke, da bi Bosna i Hercegovina postala vjerodostojan partner u međunarodnoj zajednici. Neriješeno pitanje imovine otežava rad javnih institucija, odvrta potencijalne strane investitore te kontinuirano ometa proces evroatlantskih integracija. Neophodni popis stanovništva na državnom nivou 2011. godine trebao bi osigurati podatke koji su potrebni za integraciju u EU, za privlačenje investicija, za otvaranje radnih mjesta i adekvatno ekonomsko planiranje.

Novoizabrani političari Bosne i Hercegovine će služiti četverogodišnji mandat. Osvrnite se na svoje susjede u regionu, i razmislite koliki je napredak moguće ostvariti u približavanju EU u periodu od četiri godine. Ovo je izuzetno velika šansa. Od ključnog je značaja da se postigne brz dogovor o formiranju novih vlasti. Već je izgubljeno mnogo vremena. Bosni i Hercegovini potrebni su funkcionalni organi vlasti, dublje reforme i konstruktivan dijalog koji će omogućiti konsenzus širom zemlje. To će zahtijevati vještinu, napor i kreativnu viziju. Pokazano je izuzetno mnogo političke volje i sposobnosti da se postigne konsenzus kako bi se ispunili uslovi mape puta za viznu liberalizaciju. Rezultati su jasni. Isti takav pristup je potrebno primijeniti i u drugim oblastima.

Dakle, što prije budu formirani novi organi vlasti, prije će se moći prihvatiti ozbiljnog posla sa zajedničkim ciljem da se osigura uspjeh Bosne i Hercegovine. Evropska unija će nastaviti energično i aktivno pomagati novoizabranim vlastima u Bosni i Hercegovini da zemlju vrate na put reformi i napretka koji vode ka integraciji u EU. Ali mi možemo samo pomoći; pravi posao mora uraditi Bosna i Hercegovina.

Ne smije se više gubiti vrijeme.

Catherine Ashton je visoka predstavnica Evropske unije za vanjsku i sigurnosnu politiku i potpredsjednica Evropske komisije. Stefan Fuele je evropski komesar za proširenje i evropsku politiku susjedstva.